KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 20.12.2007
KOM(2007) 846 wersja ostateczna

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

na temat przyznawania odstępstw na mocy art. 19 ust. 2 Traktatu WE, przedstawione zgodnie z art. 14 ust. 3 dyrektywy 93/109/WE ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii

SPRAWOZDANIE KOMISJI
DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

na temat przyznawania odstępstw na mocy art. 19 ust. 2 Traktatu WE, przedstawione zgodnie z art. 14 ust. 3 dyrektywy 93/109/WE ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii

1. ZAŁOŻENIA SPRAWOZDANIA

Dyrektywa Rady 93/109/WE[1] ustanawia szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami.

W art. 14 ust. 3 dyrektywy określono, że w terminie 18 miesięcy przed każdymi wyborami do Parlamentu Europejskiego Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie, w którym rozważy, czy przyczyny uzasadniające odstępstwo przyznane odnośnym państwom członkowskim zgodnie z art. 19 ust. 2 Traktatu WE są nadal aktualne oraz w razie potrzeby zaproponuje dokonanie wszelkich niezbędnych dostosowań.

Kolejne wybory do Parlamentu Europejskiego, odbywające się w 27 państwach członkowskich UE, będą miały miejsce w 2009 r. Komisja musi zatem przedłożyć wspomniane sprawozdanie w grudniu 2007 r.

Jedynym państwem członkowskim, które wystąpiło o przyznanie odstępstwa na mocy art. 19 ust. 2 traktatu jest Wielkie Księstwo Luksemburga. Żadne z dwóch państw członkowskich, które przystąpiły do Unii Europejskiej po ostatnich wyborach z 2004 r. nie zwróciło się o przyznanie takiego odstępstwa.

Przed wyborami z 2004 r. Komisja zbadała przyczyny uzasadniające przyznanie odstępstwa Wielkiemu Księstwu Luksemburga i stwierdziła w swoim sprawozdaniu z 27 stycznia 2003 r[2]., że przyczyny te faktycznie istnieją i w związku z tym nie ma powodów do proponowania dostosowań.

Założeniem niniejszego sprawozdania jest stwierdzenie, czy przyczyny uzasadniające przyznanie odstępstwa Luksemburgowi są nadal aktualne oraz, w stosownym przypadku, zaproponowanie przeprowadzenia dostosowań w przepisach prawnych tego państwa.

---

[1] Dyrektywa Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiająca szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, którego nie są obywatelami (Dz.U. L 329 z 31.12.1993, str. 34).

[2] Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady na temat przyznawania odstępstw na mocy art. 19 ust. 2 Traktatu WE, przedstawione zgodnie z art. 14 ust. 3 dyrektywy 93/109/WE ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii – COM(2003) 31 wersja ostateczna.

2. PRAWO DO GŁOSOWANIA I KANDYDOWANIA W WYBORACH DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Artykuł 19 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską stanowi, że każdy każdy obywatel Unii mający miejsce zamieszkania w państwie członkowskim którego nie jest obywatelem[3], ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych zasadach jak obywatele tego państwa. Prawo to wykonywane jest z zastrzeżeniem szczegółowych warunków ustalonych przez Radę. Warunki te mogą przewidywać odstępstwa, jeśli uzasadniają to specyficzne problemy państwa członkowskiego.

Szczegółowe warunki wykonywania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego określono w wyżej wymienionej dyrektywie. Artykuł 3 stanowi, że osoba, która w dniu spełnienia wymogu:

jest obywatelem Unii w rozumieniu art. 17 Traktatu,

oraz która, nie będąc obywatelem państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, spełnia pozostałe warunki prawa głosowania i kandydowania w wyborach, jakie odnośne państwo stawia swoim obywatelom,

ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim miejsca zamieszkania, chyba że została pozbawiona tych praw na podstawie art. 6 i 7. Wyborca taki nazywany jest „wyborcą Wspólnoty uprawnionym do głosowania", natomiast kandydat nazywany jest „wyborcą Wspólnoty uprawnionym do kandydowania w wyborach".

3. ODSTĘPSTWA NA MOCY ART. 14 DYREKTYWY

Dyrektywa pozwala na odstępstwo od zasady równego traktowania wszystkich wyborców, zarówno będących obywatelami państwa członkowskiego, jak i nie będących obywatelami tego państwa, jeśli uzasadniają to specyficzne problemy państwa członkowskiego. Ma to miejsce w przypadku państw, w których odsetek obywateli Unii w wieku uprawniającym do udziału w wyborach, mających miejsce zamieszkania w tym państwie, lecz niebędących jego obywatelami, znacznie przekracza średnią unijną.

Zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 14 ust. 1 akapit pierwszy, jeżeli w danym państwie członkowskim odsetek obywateli Unii w wieku uprawniającym do głosowania, mających miejsce zamieszkania w tym państwie, ale niebędących jego obywatelami, przekracza 20 % ogólnej liczby obywateli Unii w wieku uprawniającym do głosowania, którzy mają miejsce zamieszkania w tym państwie, takie państwo członkowskie może, w drodze odstępstwa od przepisów art. 3, 9 i 10:

a) przyznać prawo głosowania tym wyborcom Wspólnoty uprawnionym do głosowania, którzy w tym państwie członkowskim mają miejsce zamieszkania przez pewien okres minimalny, który nie może być ustalony na dłużej niż pięć lat;

b) przyznać prawo kandydowania tym wyborcom Wspólnoty uprawnionym do kandydowania w wyborach, którzy w tym państwie członkowskim mają miejsce

[3] Zwani dalej „obywatelami Unii mającymi miejsce zamieszkania w państwie członkowskim którego nie są obywatelami".

zamieszkania przez pewien okres minimalny, który nie może być ustalony na dłużej niż dziesięć lat.

Jednakże wyborcy Wspólnoty uprawnieni do głosowania i wyborcy Wspólnoty uprawnieni do kandydowania w wyborach, którzy wskutek tego, że mają miejsce zamieszkania poza państwem członkowskim swojego pochodzenia lub z powodu okresu takiego zamieszkania nie mają w tym państwie prawa głosowania lub kandydowania w wyborach, nie podlegają warunkom dotyczącym okresu zamieszkania, określonym powyżej.

4. PRZEPISY WPROWADZONE PRZEZ LUKSEMBURG NA PODSTAWIE ODSTĘPSTWA

Jedynym państwem członkowskim, które korzysta z odstępstwa na podstawie art. 14 ust. 1, jest Wielkie Księstwo Luksemburga. Przepisy prawne Luksemburga przewidują, że aby mieć prawo głosowania w wyborach, obywatele innego państwa członkowskiego Unii muszą w momencie składania wniosku o wpis na listę wyborczą mieć miejsce zamieszkania i przebywać na terenie Wielkiego Księstwa przynajmniej od pięciu lat[4]. Jeśli chodzi o prawo do kandydowania, aby skorzystać z tego prawa obywatele Unii niemający obywatelstwa luksemburskiego muszą w momencie składania listy kandydatów mieć miejsce zamieszkania i przebywać na terenie tego państwa przynajmniej od pięciu lat[5].

Przepisy prawa luksemburskiego przewidują również, że wyborcy Wspólnoty uprawnieni do głosowania i wyborcy Wspólnoty uprawnieni do kandydowania w wyborach, którzy wskutek tego, że mają miejsce zamieszkania poza państwem członkowskim swojego pochodzenia lub z powodu okresu takiego zamieszkania nie mają w tym państwie prawa głosowania lub kandydowania w wyborach, nie podlegają warunkom dotyczącym okresu zamieszkania, określonym w przepisach.

5. OCENA POWODÓW UZASADNIAJĄCYCH PRZYZNANIE ODSTĘPSTWA

Zgodnie z przepisem art. 14 ust. 1 skorzystanie z odstępstwa jest możliwe pod warunkiem, że: „odsetek obywateli Unii w wieku uprawniającym do głosowania, mających miejsce zamieszkania w tym państwie, ale niebędących jego obywatelami, przekracza 20 % ogólnej liczby obywateli Unii w wieku uprawniającym do głosowania, którzy mają miejsce zamieszkania w tym państwie”.

Zgodnie z drugim zdaniem art. 14 ust. 3 państwa członkowskie korzystające z odstępstw na podstawie ust. 1 udzielają Komisji wszelkich niezbędnych informacji.

Władze luksemburskie w piśmie z dnia 26 października przekazały Komisji niezbędne informacje, z których wynika, że w dniu 1 stycznia 2007 r. liczba obywateli Unii w wieku uprawniającym do głosowania, mających miejsce zamieszkania w Luksemburgu, ale niebędących obywatelami tego państwa, wynosiła 135 400 osób, podczas gdy liczba wszystkich obywateli Unii, w tym obywateli Luksemburga, w wieku uprawniającym do głosowania mających miejsce zamieszkania w Luksemburgu wynosiła 357 500 osób.

Wynika stąd, że odsetek obywateli Unii w wieku uprawniającym do głosowania, którzy mieszkają w Luksemburgu, ale są obywatelami innego państwa

---

[4] Artykuł 3 ust. 5 ordynacji wyborczej z 18 lutego 2003 r. ze zmianami

[5] Artykuł 285 ust. 4 ordynacji wyborczej z 18 lutego 2003 r. ze zmianami

członkowskiego, wynosił na dzień 1 stycznia 2007 r. 37,87 % ogólnej liczby zamieszkujących tam obywateli Unii w wieku uprawniającym do głosowania Odsetek ten jest wyraźnie wyższy niż 20-procentowy próg określony w dyrektywie i nie ma powodów przypuszczać, że sytuacja zmieniła się od tego czasu.

6. WNIOSKI

Komisja stwierdza, że przesłanki uzasadniające przyznanie Wielkiemu Księstwu Luksemburga odstępstwa na mocy art. 19 ust. 2 Traktatu oraz art. 14 ust. 2 dyrektywy są nadal aktualne. Dlatego też Komisja nie uważa za konieczne proponowania dostosowania odpowiednich przepisów luksemburskiego prawa.